

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. V. Maguru a sudcov JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Ladislava Górasza, v právnej veci navrhovateľov **1/ P. V.**, bývajúceho v Z., **2/ M. V.**, bývajúcej v Z., zastúpených JUDr. P. K., advokátom v N., proti odporcom **1/ J. B.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. R. S. CSc., advokátom, Advokátska kancelária S. k.s., so sídlom v B., **2/ M. B.**, bývajúcemu v Z., **3/ A. H.**, bývajúcej v T., **4/ V. B.**, bývajúcemu v Z., **5/ B. S.** bývajúcej v T., **6/ K. Z.**, bývajúcemu v Z., **7/ M. V.**, bývajúcej v Ž., **8/ A. Z.**, bývajúcej v T., **9/ A. K.**, bývajúcemu v H., **10/ R. K.**, bývajúcemu v L., **11/ maloletej H. B.**, narodenej X., bývajúcej v H., **12/ maloletej A. B.**, narodenej X., bývajúcej v H., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, ktorá vec je vedená na Okresnom súde v Nitre pod sp.zn. 9 C 163/98, o dovolaní odporcu 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre 28. februára 2005, sp.zn. 6 Co 35/2005, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2005, sp. zn. 6 Co 35/2005 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Nitre rozsudkom z 27. januára 1999 č.k. 9 C 163/98-19 určil, že navrhovatelia 1/, 2/ sú výlučnými bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, nachádzajúcich sa v katastrálnom území Z. M., tak ako sú uvedené vo výkaze výmer geometrického plánu č. X. ako parc.č. X. – vinica vo výmere 1391 m² a parc.č. X. – zastavaná plocha (iná stavba) vo výmere 14 m², pričom geometrický plán tvorí neoddeliteľnú

súčasť rozhodnutia. Odporcovi 1/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľom 1/, 2/ náhradu trov konania v sume 2 130 Sk na účet právneho zástupcu navrhovateľov.

Krajský súd v Nitre na odvolanie odporcu 1/ uznesením z 28. februára 2005, sp.zn. 6 Co 35/2005, jeho odvolanie odmietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 204 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 47 ods. 1, 2 O.s.p. Pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že písomné vyhotovenie napadnutého prvostupňového rozsudku bolo odporcovi 1/ doručované na adresu bydliska dňa 5.3.2001 a následne dňa 6.3.2001, kedy bola zásielka uložená na pošte. Zásielku považoval za doručení tretím dňom od uloženia. Postup súdu prvého stupňa, ktorý doručoval opätovne rozsudok odporcovi 1/ cestou polície považoval za nesprávny a v rozpore s § 47 ods. 2 O.s.p. Rozsudok bol doručený odporcovi 1/ políciou dňa 28.11.2001. Keďže odporca podal odvolanie až dňa 10.12.2001 (takmer po 8 mesiacoch od doby, kedy došlo k náhradnému doručeniu), odvolanie ako oneskorene podané v zmysle § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. odmietol.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal dňa 10. mája 2005 dovolanie odporca 1/, ktorý ho navrhol zrušiť, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Jeho prípustnosť vyvodzoval z toho, že rozhodnutie, proti ktorému smeruje, bolo vydané v konaní postihnutom vadou uvedenou v § 237 písm.f/ O.s.p. Súd mu odňal možnosť konať tým, že ním včas podané odvolanie odmietol, hoci pre takýto procesný postup nemal zákonný dôvod. Pri doručovaní rozhodnutia súdu prvého stupňa totiž nebol dodržaný zákonný postup v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p., nakoľko zo zásielky nie je možné preukázať, že bol upovedomený, že mu doručovateľ príde zásielku opätovne doručiť. Namietal celé konanie prvostupňového súdu ako zmätočné, keď po údajnej strate súdneho spisu, bol tento rekonštruovaný tak, že v ňom absentujú podstatné náležitosti, bez ktorých nie je možné postup prvostupňového súdu preskúmať v odvolacom konaní.

Navrhovatelia 1/, 2/ žiadali dovolanie odporcu 1/ zamietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania. Mali za to, že rozsudok súdu prvého stupňa bol odporcovi 1/ riadne doručený v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak sa ním napáda zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.), alebo potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), alebo ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia, alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Odporcom 1/ je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí jeho odvolania a preto dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., či len na skúmanie existencie vady dovolateľom priamo namietanej (§ 237 písm.f/ O.s.p.), ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným). So zreteľom na dovolateľom tvrdenú procesnú vadu, zameral sa osobitne na otázku splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup, odnímajúci účastníkovi konania možnosť pred súdom konať a zakladajúci prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, treba považovať aj vydanie uznesenia o odmietnutí odvolania podľa § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. v prípade, že podmienky pre takýto procesný postup súdu neboli splnené.

V prejednávanej veci dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania vychádzal jednak z ustanovenia § 47 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon a iné písomnosti, ak tak nariadi súd, jednak z ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia vychádza z toho, že adresát sa v dobe doručenia (t.j. v konkrétny deň) skutočne zdržuje v mieste doručenia a má tak možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať, či vyzdvihnúť.

Pri doručovaní súdu poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielajúcemu súdu. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., osvedčuje pravdivosť toho, čo je v nej uvedené, ak nie je preukázaný opak. Tento dôsledok však môže nastať len vo vzťahu k tomu, čo je na doručenke uvedené. Pokiaľ doručenka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. V takomto prípade je povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka, ktorému bolo doručované poštou, navrhnuť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval z dôvodu, že účastník konania nemá povinnosť

preukazovať opak toho, čo nie je osvedčené. Preto záver súdu o účinnom náhradnom doručení bude možný len vtedy, ak bude zistené, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval.

V preskúmvanej veci je z obsahu doručky pripojenej k č.l. 23 spisu zrejmé, že obsahuje len údaje o tom, že neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie bol vykonaný dňa 5.3.2001, opakované doručenie bolo vykonané 6.3.2001 a zásielka bola uložená na pošte 6.3.2001. Okolnosť, že odporca 1/ sa v mieste doručenia (B., S.č. X.) dňa 5.3.2001 zdržoval, doručka nepotvrďuje (neosvedčuje), pretože žiaden takýto údaj na nej uvedený nie je (doručka neobsahuje predtlač so slovami „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“).

Odporca 1/ v dovolacom konaní zákonné doručenie prvostupňového rozhodnutia namietal, a preto bolo povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie tejto okolnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z vyjadrenia odporcu 1/ (č.l. 125 spisu), čestného vyhlásenia a výsluchu svedka V. M., bývajúceho v N. (č.l. 143) ustálil, že odporca 1/ sa nezdržiaval preukázateľne v mesiaci marci 2001 v mieste doručovania rozhodnutia prvostupňového súdu, ktorým bola S.č. X., B.

Dovolací súd poukazuje na to, že „právo na súd“, ktorého jedným z aspektov je právo na prístup k súdu nie je absolútne a podlieha určitým obmedzeniam, najmä pokiaľ ide o podmienky prípustnosti opravného prostriedku. Tieto obmedzenia však nesmú zamedziť alebo obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že by uvedené právo bolo zasiahnuté v samej svojej podstate. Takéto obmedzenia nebudú zlučiteľné s článkom 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd, ak nesledujú legitímny cieľ, alebo ak neexistuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a cieľom, ktorý má byť dosiahnutý (viď H. proti Slovenskej republike – právo na prístup k súdu).

Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade nebol zachovaný zákonný postup určený ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., len v prípade dodržania ktorého môže byť na pošte uložená zásielka považovaná za doručeníu. Odporca 1/, ktorému mala byť zásielka s prvostupňovým rozhodnutím doručená do vlastných rúk, sa v mieste doručenia v čase doručovania uvedenej písomnosti nezdržiaval, preto nedošlo k platnému doručeniu tejto písomnosti. Preto

nemožno vychádzať z fikcie doručenia rozhodnutia uplynutím tretieho dňa od jeho uloženia a odvolanie odporcu, ktoré tento podal až po faktickom doručení zásielky (č.l. 23 spisu) bolo podané včas, v zákonom stanovenej lehote. Pokiaľ preto odvolací súd jeho opravný prostriedok odmietol ako oneskorene podaný, odňal mu možnosť pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. februára 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :